

УДК 811.161.2'24

Світлана Романюк

<https://orcid.org/0000-0003-0569-7663>

РЕЦЕНЗІЯ НА:

Новікова О., Тулузакова О., Штанденко У.

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА : ПІДГОТОВКА

ДО ТЕСТУ. ТРЕНУВАЛЬНІ ЗАВДАННЯ. СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ :

навч. посіб. / О. М. Новікова, О. Г. Тулузакова, У. М. Штанденко ; за ред. О. М. Новікової. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ імені Петра Могили, 2017. – 332 с.

Незважаючи на політичні та соціально-економічні умови, в яких нині перебуває Українська держава, кількість тих, хто цікавиться її культурою, а відтак і мовою, можливо, не так стрімко, як хотілося б, але все-таки збільшується. Щодо ареалу поширення, то незмінною залишається потреба вивчення мов європейських держав, серед них і тих, які мають перспективи членства в ЄС. Тому й українську вивчають у багатьох європейських вищих навчальних закладах. Саме тут з особливою увагою стежать за новинками на ринку дидактичних посібників, адже це не тільки новий матеріал для роботи з іноземною аудиторією, але й завдання, що враховують найновіші тенденції й рекомендації фахівців, які допоможуть кращому й ефективнішому вивченню іноземної мови. Можливо це, звісно, за умови професійного оформлення та ретельного підходу до видання. Таким убачається новий посібник авторства українців, які представляють різні наукові осередки, зокрема українські й німецький, що свідчить про врахування здобутків різних наукових глоттодидактичних шкіл так, аби спільна праця відображала найновіші напрями в укладанні підручників та посібників із іноземних мов за новітніми комунікативно зорієнтованими методиками, які сприятимуть кращому засвоєнню матеріалу. Тому навчальний посібник «Українська мова як іноземна: Підготовка до тесту. Середній рівень» заслуговує особливої уваги – нещодавно виданий у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, він уже став переможцем XII конкурсу «Краща Миколаївська книга» в номінації «Краще навчальне видання та підручники»

© *Світлана Романюк*, 2018

Миколаївської обласної державної адміністрації. Те, що не тільки вузьке коло зацікавлених помічає появу нових видань, але й ширші групи читачів відзначають їхню значущість, тішить особливо.

Навчальний посібник адресований дорослим, які вивчають українську мову для повсякденного спілкування, досягли відповідного рівня володіння мовою незалежно від форм та умов навчання і хочуть удосконалити вже набуті знання з української як іноземної. Його можна використовувати для підготовки до іспиту на визначення рівня володіння мовою, для окремих форм контролю основних видів мовленнєвої діяльності під час навчання, як додатковий матеріал для вивчення окремих розмовних тем соціально-побутової та соціально-культурної спрямованості. Ключі-відповіді мають не тільки полегшити роботу викладачеві, але й сприятимуть самостійній перевірці знань учня.

Посібник укладений відповідно до сучасних методичних досягнень у викладанні іноземних мов, відзначається композиційною стрункістю: кожний із розділів має чітку структуру й постійні рубрики: читання, аудіювання, лексика та граматики, письмо, говоріння – відповідно до п'яти обов'язкових компонентів, якими має оволодіти особа, що вивчає іноземну мову. У кожній із рубрик посібника вміщено письмові й усні завдання, необхідні для опанування середнього рівня володіння українською мовою, у них запропоновано різні види завдань у тестовій формі (множинний вибір, альтернативний вибір, упорядкування, формат «правильно – неправильно», вільна конструкція відповіді тощо), які використовують для перевірки основних компетенцій – від мовної до комунікативної та соціокультурної.

Посібник чітко структуровано: у ньому 20 розділів, присвячених різним напрямкам повсякденного спілкування, побудованих переважно за матеріалами електронних видань сучасної української преси. Вони охоплюють не лише традиційне коло тем і ситуацій, зокрема «Освіта», «Здоров'я», «Робота», «Захоплення» та ін., але й нові, як-от «Бізнес», «Фінанси», «Сучасні технології» тощо. Тож учень працюватиме з текстами, в яких з'являються нові поняття і лексеми, зокрема фахові терміни і конструкції. Завдання з граматики полягають у вмінні використовувати теоретичні знання (напр., вибрати правильну форму слова серед запропонованих, дібрати відповідну лексему, розрізняючи семантичні варіанти, уставити пропущені слова в текст й ін.), творчої креативності вимагають вправи на письмо, а також комунікативні завдання (напр., реагування на чийсь погляд, погодження з висловленою думкою, розповідь за малюнком). Допомогає в цьому

тематика текстів і комунікативних ситуацій, які максимально відображають сучасні українські реалії так, щоб іноземці завдяки мові дізналися якомога більше про життя пересічного українця й загалом – про культуру українського народу. Варто наголосити, що до посібника внесено актуальні проблемні тексти («Яку зарплату хочуть отримувати українці», «Україна як Європа в мініатюрі», «Українська природа має чим здивувати», «5 міфів українців про Євросоюз», «Понад 85 % водіїв в Україні не користуються пасками безпеки», «Цікаве про найстаріші українські міста» та ін.), що відрізняє його від інших видань такого зразка. Проблемний характер текстів українознавчої спрямованості до завдань із основних видів мовленнєвої діяльності «Читання», «Аудіювання», «Лексика/Грамматика», а також завдання аналітичного типу, зокрема ситуації в розділах «Письмо», «Діалогічне мовлення», «Монологічне мовлення», сприяють розвитку когнітивних стратегій розуміння, а також компенсаторної, комунікативної, дискусійної та письмової компетенцій тих, хто прагне опанувати українську.

Безумовною перевагою рецензованого видання є професійні аудіозаписи текстів, що стосуються окремої теми (частина 1), коротких рекламних оголошень (частина 2) та завдань до них (на компакт-диску, який додається до посібника). Вони записані гарною літературною мовою, що допоможе слухачам ознайомитися з мелодикою української мови й повторити основні орфоепічні правила. Можливо, вони будуть занадто складними для іноземних учнів, передусім з огляду на швидкий темп запису, проте розміщення текстів із аудіофайлів наприкінці посібника уможливує виконання завдань на «Аудіювання» та їхню перевірку під час самостійної роботи у разі, якщо той чи той текст на прослуховування видався занадто складним чи незрозумілим. Додатково цінним вважаємо ілюстративний матеріал, який авторки врахували як важливий невідокремний чинник сучасного видання.

Важливо зазначити також, що матеріали посібника апробовано в Інституті слов'янської філології Мюнхенського університету Людвіга–Максиміліана під час викладання студентам дисципліни «Українська мова як іноземна». Авторки могли врахувати потреби й зацікавлення іноземних слухачів курсу, модифікувати завдання, доповнити їх такими, які видалися особливо вартісними й повчальними. Вважаємо, що співпраця укладача посібника та учня вже на початковому етапі визначає логічно вмотивоване наповнення посібника, підбір потрібних завдань і текстів, мінімізує помилки й огріхи в компонуванні матеріалу.

Сподіваємося, що пропонований сучасний навчальний посібник, актуальність і різноманітність форм та видів тестових завдань якого, а також цікавий країнознавчий матеріал і спрямованість на міжкультурну комунікацію сприятиме не тільки вивченню української мови, але й завдяки вдало підібраним текстам допоможе будувати позитивний імідж України. Посібник неодмінно знадобиться тим, хто прагне оволодіти українською як іноземною або нерідною й дізнатися більше про Україну та українців.

Svitlana Romaniuk

REVIEW OF THE TUTORIAL:

Novikova O., Tuluzakova O., Shtandenko U. UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE. PREPARATION FOR TEST, TRAINING TASKS. INTERMEDIATE LEVEL

(O. Novikova (ed.). Mykolaiv : Publishing House of Petro Mohyla Black Sea National University, 2017. 332 p.)

Petro Mohyla Black Sea National University has published a tutorial “Ukrainian as a Foreign Language. Preparation for Test, Training Tasks. Intermediate Level”.

The tutorial is addressed to adults who study Ukrainian for daily communication, have reached the appropriate level of language proficiency regardless of the forms and conditions of education and want to improve the already acquired knowledge of Ukrainian as a foreign language. It can be used to prepare for the exam to determine the level of language proficiency, for certain forms of control of the main types of speech activity, as an additional material for the study of conversation topics of everyday and socio-cultural orientation. The key-answers should not only facilitate the work of the teacher but also help to independently test the student’s knowledge.

The tutorial is clearly structured: it contains 20 sections devoted to various areas of daily communication built mainly on the materials of electronic editions of the modern Ukrainian press. They cover not only the traditional circle of topics and situations, such as “Education”, “Health”, “Work”, “Hobbies”, etc. but also new ones, such as “Business”, “Finance”, “Modern technologies” and so on.

The manual includes the actual problem texts (“What salary Ukrainians want to get”, “Ukraine as Europe in miniature”, “Ukrainian nature has something to surprise”, “5 myths of Ukrainians about the European Union”, “More than 85 % of drivers in Ukraine do not use safety belts”, “Interesting about the oldest Ukrainian cities”, etc.), which distinguishes it from other similar editions. The unquestioning advantage of a reviewed publication is the professional audio recording of texts relating to topics (part 1), short adverts (part 2), and tasks to them (on a CD attached to the manual). The materials of the tutorial have been tested by the students of the Munich Institute of Slavonic Philology of the University of Ludwig-Maximilian during the teaching of the discipline “Ukrainian as a Foreign Language”.

Матеріал надійшов 14.06.2018

КНИЖКОВА НОВИНКА

**Переможець XII обласного конкурсу
«Краща Миколаївська книга»
у номінації «Краще навчальне видання та підручники»
Миколаївської обласної державної адміністрації**